

לעילוי נשמת
הר"ר משה יהודה
ב"ר שלמה ז"ל
מרמורשטיין
נלב"ע כ"ז אייר תשע"ח
ת.נ.צ.ב.ה.
הונצח ע"י המשפחה

לעילוי נשמת
מרת שושנה ע"ה
ב"ר משה יהודה ז"ל
זילברשטיין
נלב"ע כ"ט כסלו תשס"ד
ת.נ.צ.ב.ה.
הונצח ע"י המשפחה

פניני פרשת השבוע

נושא השבוע: מצפים לגאולה

פרשת דברים

בס"ד | גיליון מס' 391

מה הקשר בין הרופא שלא בא, ל'קאפטן' שאינו נלבש?

כל המתאבל על ירושלים - זוכה ורואה בבניינה!

חז"ל הבטיחונו 'כל המתאבל על ירושלים זוכה ורואה בבניינה'. ושואלים המפרשים: וכי הדורות הקודמים לא התאבלו ירושלים כראוי - עד שלא היו ראויים לבניינה? היתכן שהדור שלנו דווקא, השקוע עד צוואר בעסקיו וענייניו, הוא הוא הדור שיתאבל כראוי על ירושלים ויראה בבניינה?! איך יתכן שדווקא אנו נזכה, וכי האבלות שלנו היא האבלות הנדרשת?!

וביאר הרה"ק בעל ה'חתם סופר' ז"ע: אין זאת ברכת חז"ל על בניין ירושלים לעתיד, בקרוב. אלא זו הבטחה למתאבל עתה, שהוא רואה בהווה ממש את ירושלים בבניינה. כי כשאדם מתאבל כראוי, כלומר - כשבלו מלא בצפייה לראות בגאולת ה', כשהאבל הוא מתוך תחושת געגוע והתרפקות 'מתי אבוא ואראה פני אלוקים', הרי שמתוך האבל הוא זוכה לראות מעט מזעיר מבניינה של ירושלים, והוא חווה את אותן הרגשות של קרבת אלוקים בהן יזכה לעת הגאולה!

אחים יקרים! הבה לא ניתן לצער ולכאב להכריע אותנו, חלילה לתת לרגש הגלות לשבור אותנו. 'המתאבל על ירושלים' מתוך אמונה וצפייה לראות בישועת ה', 'זוכה ורואה בבניינה' בתוך אבלו, כי הוא חווה קצת מהטוב הציפון לו לכשתבוא הגאולה, הוא מרגיש בחיק הבורא יתברך תוך כדי האבל. הכאב שלו הופך לגעגוע, הצער הופך לצפייה, והאבל - לרגעי הוד של קרבת אלוקים עילאית, של שותפות עם געגועיו של אבא בשמים!

ובפרט בשבת קודש זו, שבת חזון, שהיא שבת מרוממת מכל שבתות השנה, כפי שצדיקים ז"ע ביארו 'רב לך' - כמה גדולה המעלה של - 'שבת בעמק הבכא' - השבתות שהן בימי הצער. הרה"ק בעל ה'תפארת שלמה' ז"ע מגלה, כי על ה' נאמר 'ביום השביעי נתעלה וישב על כסא כבודו' - ביום השבת קודש ה' יתברך מתעלה מרגשות הצער לשמחה עם בניו אהוביו, וזהו הזמן להושיט יד ולהתעלות יחד עמו לשהות בצל השכינה בשבת קודש!

אחים יקרים, אנו כואבים ואבלים, אך חלילה לנו להתייאש או להתעצב עד חידולן המעשים. את רגשות הכאב הנפון למנוף של צפייה, ואת הלב המלא באבלות נמלא בתחושות געגוע. אם לא ניגאל חלילה ואכן נתאבל כך - יהיו השעות בהן נשב ונבכה שעות של קרבת ה', שעות שנחוש בהן את ה'זוכה ורואה בבניינה', ומתוך כך נזכה באמת לראות בבניינה של ירושלים ובגאולה

השלימה, במהרה בימינו אמן!

הציפייה לרופא שיבוא...

הילדים שעמדו סביב המיטה של אביהם החולה, נראו חרדים ומודאגים. האב שכב כמעט ללא ניע, התקשה לנשום וסבל ייסורים קשים וכואבים. הם ניסו להקל עליו ככל יכולתם, אלא שיכולותיהם היו מוגבלות מאוד. המחלה הקשה עושה שמות בגופו של אביהם, ואין לאל ידם להושיע.

אם חלילה וחס לא יבוא משיח צדקנו עד מוצאי השבת הבעל"ט, הרי שעם צאתה נתיישב כולנו על הארץ מתוך צער ויגון, ונתאבל על חורבן בית המקדש. כבר כמעט 2,000 שנה שמדי שנה בשנה עם ישראל בכל תפוצותיו מתאבל בכאב על בית המקדש שחרב, ועדיין לא נגאלנו...

הכאב והאבל על חורבן בית המקדש והגלות הקשה, אינם מתבטאים בצער בלבד, אלא גם בחמישה עינויים - מניעת אכילה ושתייה, איסור רחיצה, אי נעילת נעלי עור ועוד, מתוך תכלית שכל אלו, לרבות הישיבה על הארץ, יובילו אותנו להתנתק מצרכי היום יום שלנו, להפסיק את העיסוק בנוחות

שלנו, ולקרב אל הלב את תחושת הגלות והחוסר הנורא.

ביום הזה, אנו מבקשים להגביה את המבט מעל לצרכינו האישיים, ולחשוב קצת מעבר - על צער השכינה, על הגעגוע ההדדי שבינינו לבין אבינו שבשמים. הנה כי כן, כל בר דעת יודע שכאשר בן אובד להוריו חלילה, הם אינם מוצאים לעצמם מנוח, ליבם מלא בחרדה ודאגה לשלומם, ונפשם יוצאת בגעגוע וכמיהה לראותו שב אליהם בריא ושלם.

לאבינו שבשמים היה בית וכולנו היינו בו בני בית. בכל עת שמחה או צער, בחג ובמועד, נקהלנו ובאנו אל ביתו, שם הרגשנו חבוקים ואהובים בחיקו. אך מפני חטאינו גלינו מארצנו, ועתה לאבינו האהוב יש מיליוני בנים רחוקים, כשלמרבה הצער חלקם אובדים ואבודים ואפילו לא מכירים אותו. כמה כואב, כמה עצוב, כמה מצער!

בעת הזו, כשנתיישב על הארץ, מעבר לכאבנו האישי על הגלות הארוכה, מעבר לצרות האופפות אותנו כחלק ממנה, מעבר לנסיגות והאיתנים שכולנו מתמודדים עימם עקב הגלות הקשה, הבה ניחיד מחשבה לכאוב את כאבו של אבא, לחוש את געגועיו. להבין שנפשו של אבינו שבשמים יוצאת אלינו, ורצונו עז לקרב אותנו אליו בשנית, חפץ הוא שנהיה ראויים להיגאל, ושנשיב לו בפסוק החותם את ספר 'איכה': 'השיבנו ה' אליך ונשובה, חדש ימינו כקדם!'

אמנם, לא נוכל לחדד, שתחושות אלו לא גאות בנו בנקל. בנוהג שבעולם, כל אחד ואחד מאיתנו עסוק בענייניו, וגם בתשעה באב - כמה עצוב וכואב - אנו מתקשים לחוות את החסר, לחוש את הכאב ולהיות אבלים באמת. כרגשות כבר קהו, הלבבות נאטמו, צער השכינה והכאב על הגלות - אלו מושגים שנראים רחוקים מאיתנו...

לפיכך, נדרשים אנו לחדד בליבנו את הכאב. להדגים לעצמנו על מה אנו מבכים, לתאר בעיני רוחנו את רגע הגאולה והואשר הצרוף שיהיה מנת חלקנו אחר בואה. כאשר הכאב שלנו על חורבן בית המקדש לווה בצפייה כנה לגאולה, כאשר הצער שלנו יבוא מתוך תחושת חסר וגעגוע לגאולה - רק אז נוכל להתאבל ולצפות לגאולה כראוי!

שלא יתבלבל מהאורח...

היה זה לפני עשרות בשנים, אל העיר טבריה הגיע אורח נכבד וחשוב, הרה"ק בעל ה'שפע חיים' מצאנז ז"ע, שהוזמן להשתתף כסנדק בשמחת 'ברית מילה'. לאחר שנכנס אל המקום בו נערכה השמחה, והכל כבר היו ערוכים לקראתה, התיישב על כס הסנדק והמוהל כבר ניגש לכיוונו - הנה הוא מבקש לעצור לרגע, וניגש ללחוש דבר מה באוזני המוהל...

הוא לחש את שלחש, היה נראה שהמוהל לא כל כך מבין, אחר כך הוא הבין, התחייך, וניגש למלאכת הקודש - למצוות המילה. כשהאירוע הסתיים, הכל קרבו אל המוהל וביקשו לשמוע מה היה כה חשוב לרבי ללחוש לו רגע לפני שהוא ניגש למול את התינוק...

להפתעתם, השיב להם המוהל: 'הרבי אמר לי, שבחז"ל יש דעה שמשיח צדקנו יופיע תחילה בטבריה. לפיכך הוא ביקש ממני להיות דרוך ומוכן, שאם משיח יגיע תוך כדי הברית - שלא אבהל ותארע תקלה על ידי חלילה, אלא שאהיה ערוך לתרחיש כזה, ואשלים את מלאכת הברית במנוחת הנפש. היה חשוב לו שלא יהיה סיכון של מהומה גדולה עקב ביאת המשיח תוך כדי הברית!'

אחים יקרים, זוהי ציפייה לישועה אמיתית. יהודי מגיע לטבריה, ניגש ל'ברית מילה', אבל משהו מדאיג אותו. משיח עשוי לבוא כל רגע, המוהל עשוי להתבלבל... כי אכן משיח יכול לבוא כל רגע, גם הרגע! הבה נצפה לו בכל לב, הבה נתפלל שיבוא הרגע, ואולי באמת נזכה - והוא אכן יבוא הרגע, כאן ועכשיו, אמן!

לעילוי נשמת

ר' שלמה פּרָץ ז"ל ב"ר מאיר הלוי גולדשמיט (ארא"ל) ת.נ.צ.ב.ה.

מצוה לפרסם! סגולה בדוקה לעורר רצון לקדושה, לטבול לעילוי נשמת

הרה"ח רבי פתחיה סעלישער בן הר"ר יוסף יונה ה"ד רזנברג
מזקני חסידי בעלזא, נעקרה"ש בשנות הזעם - י"ג בסיון תש"ד

ואז, בדרך אגבית למדי, התבשר אחד הבנים כי פרופסור מומחה במיוחד עתיד להגיע העירה, כזה שאומרים עליו שהוא מסוגל לטפל במחלה הקשה של אביהם, ולהשיבו לבריאותו כבשנות צעירותו ממש. הבנים מבררים על היום והשעה המדוייקים, וכשנודעים להם הפרטים - הם לא ממתנים ולו רגע קט, שולחים את אחד מהם להמתין לבואו של הרופא ולהזעיקו מיד...

חולפות כמה שעות, והנה דפיקות בדלת. כל הבנים מזנקים ממקומם בציפיה כי זהו הרופא, אפס - כי זה לא הרופא אלא אחיהם - זה ששלחו אותו להזמין את הרופא. הוא מספר להם כי פגש את הרופא, הוא אמר שהוא צריך לנוח מעמל הדרך ויש תורים מוזמנים מראש, אולם בהמשך היום - אין בעיה, הוא יסור לבית אביהם ויבדוק את מצבו.

חולפת רבע שעה, ושוב נשמעות דפיקות בדלת. כל הבנים מזנקים ממקומם, מקווים ומייחלים כי זהו הרופא. כשהדלת נפתחת, ניצב שם השכן, מבקש ללוות שקית חלב... - הם מעניקים לו שיחת חלב בפנים חתומות, כשהלה תמיה מה כה מאכזב אותם בבקשתו, למה הם נראים כה מאוכזבים מביקורו...

עוד חצי שעה חולפת, ושוב דפיקות. הדלת נפתחת בסערה, כשאחד האחים לוחש 'עכשיו זה בטוח הרופא'. אלא שלא היא - זהו אותו שכן... הוא התקשה להבין את המבטים החתומים, ולכן אץ רץ למכולת לרכוש חלב ולהשיב להם. כעת הוא תמיה במידה בפולה: הן גם כשהשיב את החלב הכל הביטו בו באכזבה...

והוא לא יודע, שהאחים מזנקים ממקומם כנשוכי נחש בכל נקשה שנשמעת, מתוך תקווה וציפיה שמא ואולי זה הרופא שיחיש מזור לייסוריו של אבא. ולכן, גם כשמאן דהוא נקש על הדלת לבקש צדקה, וגם כשחבר הגיע להעביר משהו לאחד הבנים - כולם התקבלו במבטי אכזבה, כי הבנים כולם מצפים לאורח אחר, לרופא שהבטיח שיבוא והם מצפים לו בכל יישותם, ליבם לא עומד בציפיה לבואו!

השעות נוקפות, מדי פעם נשמעות נקישות, כדרכם של בתים בישראל. בכל פעם שהן נשמעות הכל מזנקים ממקומם, בטוחים שהפעם, הפעם - זה בטוח הוא. כה מייחלים הם לרופא שיציל את אביהם ויחיש את גורלו לחיים, שגם בפעם העשירית הם קופצים ממקומם אחוזי תזזית לקראת הנקישות הנשמעות, מייחלים כי הנה זה הרופא שהבטיח שיבוא!

את מעשה זה היה מספר הרב מברסק זצ"ל, ומוסיף: ציפיה לגאולה - אין פירושה לדעת שמתני שהוא תבוא הגאולה, ואנו בהחלט מחכים שתבוא, אבל ננסה להסתדר בלעדיה חלילה עד אז... ציפיה לגאולה היא כציפיותם של הבנים היושבים ליד מיטת אביהם המוטל על ערש דווי, כאשר כל נקשה בדלת מקפיצה אותם ממקומם, כי הנה, עכשיו זה בטוח הוא!

מי שהבטיח לנו שהרופא-הגואל בוא יבוא, נאמן הוא עלינו יותר מהרופא שאמר שבמשך היום יגיע לבקר את אבא. אנו סמוכים ובטוחים, מאמינים בני מאמינים בביאת המשיח, ואף על פי שיתמהמה עם כל זה נחכה לו! - לכן, גם רגעי האבל והכאב מיוחדים הם למחשבת הציפיה לגאולה, מחדדים בליבנו את התחושה שהנה - תיכף תתרחש הגאולה, בן דוד יבוא ויגאלנו!

אחים יקרים, אל תיפול ורוחנו מרוב צער, בל נתייאש מן הגאולה. את הכאב והאבל אנו מייחדים לאמונה חזקה ובהירה ש'פתאום יבוא האדון אל היכלו', שהרגע הגדול קרב והולך. הבה נצפה לגאולה שלימה מכל הלב, ונזכה במהרה לראות בביאת המשיח!

ה'קאפטן' שאי אפשר להשתמש בו!

הגה"צ רבי מנדל גפנר זצ"ל, נודע בירושלים של מעלה כדמות הוד של עבודת ה' תמימה, מתוך צער וכאב על גלות השכינה וציפיה תמידית לישועת ה'. מתוך געגועיו המרובים הוא שייסד את מעמד 'ברכת כהנים' ההמונית הנערכת בכותל המערבי בימי חול המועד פעמיים בשנה, מבקש לחוש מעט מזעיר את התכנסות הכהנים בבית המקדש ועבודת הקודש שלהם ברגלים.

בארון שבביתו, החזיק רבי מנדל 'קאפטן' - בגד שבת מיוחד, שנקרא 'קאפטן של משיח'. זהו בגד שבת - חגיגי וייחודי, שרבי מנדל קנה בהון תועפות - במושגי אותם ימים, בגד מפואר ויקרתי. רבי מנדל לא לבש אותו מעולם, רק הכין אותו בארון - שיהיה לו בגד לקדם בו את פני משיח צדקנו, שלבואו קיווה וייחל בכל יום!

מעט לעת, היה ניגש אל הארון ומלטף במבט מלא געגוע את 'קאפטן של משיח'. לעתים, היה מודדו בזהירות, מבקש לוודא שמידות גופו עודן תואמות ל'קאפטן' הייחודי. בכל יישותו חש את הרצון הבווער להיות מוכן לרגע הגעת הגואל, ולא רצה להתפתס בלי בגד מוהדר ומפואר כיאה לרגע הגעת משיח צדקנו!

בערב שבת אחת, בשעת הצהריים, הוציא רבי מנדל את 'קאפטן' השבתי הרגיל שלו מהארון, וגילה כי 'קאפטן' נקרע. כנראה כשהשיבו לארון במוצאי השבת

שעברה לא שם לב לקרע שנפער, ועתה - עומד הוא בפני 'קאפטן' קרוע, שאינו ראוי ללבישה בשבת הקרובה. מאידך, גם לתקן אותו כראוי כבר לא כל כך אפשרי, שכן השעה מתחילה להתאחר ושבת המלכה מתקרבת...

פנה רבי מנדל לרבנית הצדקנית, וביקש ממנה שתתקן קמעא את 'קאפטן' השבתי, על מנת שיוכל ללבושו איכשהו בשבת הקרובה, כאשר במשך השבוע יבוצע בו התיקון הדרוש במלואו. הרבנית הביטה בקרע והעוותה את פניה, בהסבירה לבעלה כי הקרע עמוק וארוך, וקשה למצוא לו פתרון בזמן קצר כל כך. 'אולי תלבש בשבת הזו את 'קאפטן של משיח' - שעומד ממילא בארון, ולאחר השבת את 'קאפטן' השבתי ביישוב הדעת?' - הציעה הרבנית.

ורבי מנדל השיבה בפנים תמהות: 'הלא משיח יכול לבוא בכל יום! גם היום! ואם יבוא היום - הכיצד אקבל את פניו באותו 'קאפטן' שאני לובש ממילא באין לי 'קאפטן' אחר?! - לא אוכל ללבוש את 'קאפטן של משיח', הרי הוא צריך להיות מוכן לתפקידו בכל רגע, שהלא מחכה אני לבואו של המשיח בכל רגע!'

הסיפור הנפלא הזה, שקיבלנו מידידנו הסופר המוכשר הר"ר שמואל צבי גנץ שליט"א, פותח לנו את העיניים לרגע: אחים יקרים, 'אחכה לו בכל יום' - כן, גם עכשיו, גם היום! הבה נראה לנגד עינינו את דמותו של רבי מנדל התמיה איך ניתן להשתמש ב'קאפטן של משיח' באופן חד פעמי ביום שגרת, ונבין:

כן כן, אנו מחכים למשיח כל יום, כל רגע! הצער שלנו על הגלות - משולב בתקווה עמוקה ובווערת, כי בעוד רגע בדיקו יכול הכל להתהפך ונשמע את קול פעמי משיח! וככל שהאבל והצער שלנו יהיו מתוך תחושות אלו - כך נזכה באמת לקרב את בואו, והלוואי והוא באמת יבוא בעוד רגע ממש!

האמונה מקרבת!

היה זה בעת 'סעודה שלישית' בבית הגאון רבי יוסף שלום אלישיב זצ"ל. בביתו נכחו אז בנו - להבחל"ח הגאון רבי בנימין שליט"א, הרה"ג רבי אפרים הולצברג שליט"א - שסיפר את הסיפור, ועוד כמה נכדים ונינים. לפתע נשמעו נקישות על דלת הבית ומאן דהוא ביקש להיכנס, אך בני הבית השיבו כי בשעה זו הרב סגור ומסוגר, והבית יפתח לכניסת הקהל רק לתפילת ערבית של מוצאי שבת.

האיש - שמאוחר יותר התברר שהוא רב נכבד וחשוב של קהילה בארה"ב - ניאות להמתין. בצאת השבת נפתחה הדלת והכל נכנסו לתפילת ערבית, והרב הבין כי יתכן שגם לאחר ערבית יתקשה לשאול את אשר על לבו. לפיכך האריך בתפילת 'שמונה עשרה' עד מאוד, הכל כבר עזבו את הבית כשהרב אלישיב נשאר כמעט לבדו, ואז הוא סיים את תפילתו וניגש אל הרב.

הרב הביט בו מופתע, שכן לא היתה זו שעה בה היו שואלים שאלות. אולם האורח ניצל את שעת הכושר, ומיד אמר: 'האמת שיש לי הרבה שאלות לשאול, אבל אני מבין שאין זו העת. לפיכך אשאל רק שאלה אחת: 'מחד גיסא - הרי העם היהודי מאויים מאוד, באימים מבית ומחוץ. מאידך גיסא - קשה לומר שהציבור חש את צער הגלות, רוב האנשים עסוקים בענייניהם. מה ניתן לעשות כדי להחדיר את הציפיה לגאולה ולקרוב את הגאולה השלימה?'

בני הבית הופתעו לשמוע את השאלה. בטוחים היו שמדבר בעוד שאלה הלכתית מהסוג שהרב משיב עליהן בקלות מתוך גאונותו העצומה. והנה - האורח הזה מציב בפני הרב שאלה מרתקת ומעניינת, שהרב לא מיהר להשיב עליה אלא החל להרהר בכובד ראש...

ואז נשמע קולו אומר: 'יש לעודד ולחזק את אמירת 13 עיקרי האמונה הנאמרים לאחר תפילת שחרית בכוונה. זו הדרך להעמיק את הציפיה לגאולה ולקרבה עד מאוד!'

מדהים! הנה לנו מבטו של גדול בישראל. קירוב הגאולה עובר דרך אמונה תמימה, מתוך כוונה, ב-13 העיקרים - שאחד מהם הוא עצם האמונה בביאת המשיח, ובהמתנה לו בכל יום שיבוא!

אחים יקרים! אנו עומדים להתיישב על הארץ, לזעוק את הקינות, לבכות על החורבן. הבה לא נישאר רק בצער ובכני, הבה ניקח את הרגשות הללו לחידוד הציפיה לגאולה, להעמקת התחושות שהנה - תיכף ומיד - נזכה להיגאל, וככל שהתחושות הללו יפעמו בליבנו, ככל שנוגיש באמת שאנו ניצבים כפסע מהגאולה - כך באמת נזכה לקרב אותה, ולהיות מהמתאבלים על ירושלים כראוי - הזוכים ורואים בבניינה בקרוב ממש, אמן!

משיעוריו של מגיד השיעור הרה"ג אשר קובלסקי שליט"א

לשמיעת השיעורים בדף היומי ובנושאים נוספים חייגו: 073-2951342 | לקבלת העלון במייל: 6778160@gmail.com | לתרומות והנצחות (גם בכ. אשראי) למען הפצת העלון חייגו: 055-677-8160 | ניתן לתרום גם בעמדות נדרים פלוס